

Projekt

z dnia 25 października 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXII.113.2025
RADY GMINY KOMPRACHCICE
z dnia 28 października 2025 r.**

w sprawie zamiaru połączeniu samorządowych instytucji kultury

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, art. 18 ust. 2 pkt 9 lit „h” ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1153), art. 18 ust. 1, art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2024 r., poz. 87) oraz art. 10, art. 13 ust. 1, ust. 2, ust. 7 i ust. 8 i art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U z 2022 r., poz. 2293) Rada Gminy Komprachcice uchwała, co następuje:

§ 1. 1. W celu efektywnego wykonywania zadań Gminy Komprachcice zmierzających do zaspokojenia potrzeb wspólnoty w zakresie kultury i rozwoju czytelnictwa, wyraża się zamiar połączenia z dniem **1 lipca 2026 r.** samorządowych instytucji kultury: Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach i Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach, dla których organizatorem jest Gmina Komprachcice.

2. W wyniku połączenia instytucji, o których mowa w ust. 1 utworzona zostanie jedna samorządowa instytucja kultury pod nazwą: **„Gminne Centrum Kultury w Komprachcicach”** z siedzibą w Komprachcicach.

3. Uzasadnienie zamiaru połączenia instytucji kultury stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

4. Połączenie, o którym mowa w ust. 1 powyżej, nie spowoduje uszczerbku w wykonywaniu dotychczasowych zadań Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach i Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach.

§ 2. Przedmiotem działania Gminnego Centrum Kultury w Komprachcicach będzie wykonywanie dotychczasowych zadań połączonych samorządowych instytucji kultury, o których mowa w § 1 ust. 1.

§ 3. Niniejszą uchwałę wraz z uzasadnieniem przekazuje się w celu zasięgnięcia opinii:

- 1) Krajowej Radzie Bibliotecznej;
- 2) Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Emanuela Smołki w Opolu.

§ 4. Zobowiązuje się Wójta Gminy Komprachcice, po uzyskaniu opinii, o których mowa w § 3, do wystąpienia do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o wyrażenie zgody na połączenie samorządowych instytucji kultury, o których mowa w § 1 ust. 1.

§ 5. Treść uchwały wraz z uzasadnieniem podana zostanie do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Komprachcice, na stronie internetowej Gminy Komprachcice oraz w siedzibie odpowiednio: Urzędu Gminy w Komprachcicach, Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Komprachcice.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Szopa

Uzasadnienie zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. W rozumieniu ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej Gmina Komprachcice jest organizatorem dla dwóch działających w jej obrębie instytucji kultury tj. Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach (z Filią w Domecku) oraz Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 przywołanego powyżej aktu prawnego, organizator może dokonać połączenia instytucji kultury, w tym instytucji kultury prowadzących działalność w różnych formach. Stosownie do art. 19 ust. 1 ww. ustawy połączenie instytucji kultury polega na utworzeniu jednej instytucji, **w której skład wchodzi pracownicy i mienie należące do instytucji podlegających połączeniu**. Artykuł 10 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach – dalej jako *ustawa* (której postanowienia uznawane są jako przepisy szczególne *lex specialis* w stosunku do przytoczonej wcześniej ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej) stanowi, że biblioteka może stanowić samodzielną jednostkę organizacyjną albo wchodzić w skład innej jednostki. Ponadto w art. 18 ust. 3 ustawy założono, że biblioteka publiczna może stanowić samodzielną instytucję kultury albo wchodzić w skład innej instytucji kultury, w tym powstałej w wyniku połączenia, o którym mowa w art. 13 ust. 7. W art. 13 ustawy ustawodawca zapisał możliwość połączenia biblioteki publicznej z innymi instytucjami kultury, **jeżeli połączenie nie spowoduje uszczerbku w wykonywaniu dotychczasowych zadań**, zobowiązując jednocześnie samorządy podejmujące się procesu połączenia do zachowania odpowiedniej procedury, uzyskiwania opinii o zamiarze połączenia placówek kultury tj. zasięgnięcia opinii Krajowej Rady Bibliotecznej i właściwej wojewódzkiej biblioteki publicznej oraz wydania zgody przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy organizator jest obowiązany na 6 miesięcy przed dniem wydania aktu o połączeniu, podziale lub likwidacji biblioteki podać do publicznej wiadomości informację o swoim zamiarze wraz z uzasadnieniem. Uwzględniając ten wymóg przedmiotowa uchwała podejmowana jest na ponad 6 miesięcy przed planowanym połączeniem instytucji kultury Gminy Komprachcice, które założono na dzień 1 lipca 2026r., co jednocześnie pozwoli na właściwe przygotowanie organizacyjne i administracyjne do projektowanych zmian.

Zamiar połączenia samorządowych instytucji kultury: Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach, związany jest z dążeniem do bardziej efektywnego wykonywania zadań gminy w zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej w sferze kultury, a także uproszczenia struktur zarządzania (w tym lepszej organizacji pracy) w zakresie prowadzenia działalności kulturalnej z uwzględnieniem potrzeb czytelniczych i edukacyjnych mieszkańców Gminy. Stworzenie jednej, silnej, prężnej działającej instytucji kultury na bazie istniejącej dotychczas struktury, pozwoli wypracować wspólną politykę realizującą cele statutowe biblioteki oraz ośrodka kultury. Ponadto połączenie zapewni koordynację podejmowanych działań w obszarze kultury, pamięci historycznej, tradycji i czytelnictwa przy pełnym wykorzystaniu potencjału kadrowego i bazy materiałowej. Zamiar połączenia podyktowany jest też dążeniem, by w nowej instytucji powstała komórka zajmująca się zbieraniem, utrwalaniem i promocją lokalnej historii i tradycji. Wartym zaznaczenia jest, iż wiele działań biblioteki jest pokrewnych z zadaniami ośrodka kultury i odwrotnie, a połączenie sił i środków pozwoli na lepszą koordynację takich działań, a także wzrost ich efektywności. Połączenie instytucji będzie ponadto gwarancją zapewnienia w sposób nieprzerwany i doskonalszy profesjonalnej obsługi czytelnictwa oraz zaspokojenia potrzeb kulturalnych odbiorców, którymi winni być przede wszystkim mieszkańcy Gminy. Doświadczenia ostatnich miesięcyw naszej Gminie pokazały, że ciągłość działania niewielkich instytucji, takich jak Gminna Biblioteka Publiczna Komprachcicach (gdzie liczba pracowników merytorycznych to zaledwie 2 etaty/osoby na tle przewidzianych Regulaminem Organizacyjnym 3 etatów/4 osób dla całej placówki) w sposób łatwy i nieprzewidywalny może zostać zachwiana. W przypadku tej instytucji miało to miejsce w roku 2024, gdy – z uwagi na równoległe, niezaplanowane, długotrwałe absencje obu pracowników merytorycznych (w tym osoby zarządzającej) – placówka zmuszona była zawiesić działalność

na niespełna 3 miesiące, a obowiązki w zakresie podstawowych i nieciepiących zwłoki czynności zarządczych wykonywał z upoważnienia Dyrektora sam Wójt Gminy Komprachcice, podczas gdy do dyspozycji pracodawcy pozostawały jedynie osoby zatrudnione na stanowiskach głównej księgowej ($\frac{1}{4}$ etatu) oraz pracownika gospodarczego ($\frac{3}{4}$ etatu). W wyniku połączenia możliwe będzie zminimalizowanie takiego ryzyka i zagwarantowanie ciągłości działania instytucji m.in. poprzez racjonalne wykorzystanie istniejącego potencjału ludzkiego np. poprzez sprawniejszą organizację zastępstw i kierowanie większej liczby pracowników do wykonywania określonych prac wymagających w danym momencie większego zaangażowania.

Nowa instytucja kultury będzie miejscem, gdzie opracowana zostanie wspólna polityka rozwoju kultury na terenie Gminy Komprachcice, a wspomniana powyżej komasacja sił i środków pozytywnie przełoży się na działania podejmowane w obszarze szeroko rozumianej działalności kulturalnej. Wśród wielu aspektów prawnych, finansowych i organizacyjnych za połączeniem ww. instytucji przemawia przede wszystkim:

- Możliwość określenia jednego i spójnego programu działania, w którym będą skoordynowane wszystkie działania gminy o charakterze kulturalnym i rozwoju czytelnictwa;

- Poprawa komunikacji z mieszkańcami poprzez ujednoczone formy przekazu (jedna strona internetowa, jeden profil społecznościowy) i zwiększona możliwość odpowiadania na ich potrzeby; większa możliwość dotarcia do wszystkich grup wiekowych;

- Lepsza organizacja pracy, w tym również lepszy podział obowiązków pomiędzy pracownikami, możliwość uzupełniania się i zastępowania, większe możliwości elastycznych zmian w zakresach obowiązków;

- Tworzenie i aktualizowanie jednego zbioru dokumentów statutowych, organizacyjnych, finansowo-księgowych (statut, regulaminy i procedury wewnętrzne, dokumentacja systemu kontroli zarządczej, dokumentacja BHP, dokumentacja ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji itp.);

- Tworzenie jednego budżetu, a tym samym efektywniejsze zarządzanie środkami finansowymi; racjonalizacja kosztów administracyjnych i operacyjnych na rzecz zwiększenia środków na działalność merytoryczną instytucji;

- Aplikowanie o środki pozabudżetowe w ramach jednej instytucji;

- Większa dostępność architektoniczno-przestrzenna poprzez wykorzystanie bazy infrastrukturalnej obu instytucji.

Połączenie instytucji nie spowoduje uszczerbku w zakresie wykonywanych obecnie zadań obu jednostek, a pozwoli ono bardziej efektywnie wykonywać zadania gminy w sferze czytelnictwa i jego upowszechniania, kultury oraz pielęgnacji tradycji regionalnych i narodowych.

Organizator zapewnia, iż czas pracy Biblioteki oraz jej Filii po połączeniu nie ulegnie ograniczeniu. Również finansowanie działalności bibliotecznej pozostanie na poziomie nie niższym jak dotychczas. Jednocześnie zagwarantowane zostaną wymagania organizacyjne określone ustawą o bibliotekach, w powiązaniu z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Nie ulegnie ograniczeniu obecna działalność statutowa biblioteki m.in. gromadzenie i opracowywanie materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajania potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, udostępnianie zbiorów na miejscu i wypożyczanie ich na zewnątrz. Zadania biblioteki będą realizowane na dotychczasowym poziomie i nie ulegnie zmianie sposób dogodnego dostępu do materiałów bibliotecznych. Organizator zapewnia również, że po połączeniu środki finansowe przekazywane na czytelnictwo, w szczególności na zakup nowości wydawniczych oraz utrzymanie księgozbioru, pozostaną na poziomie nie niższym niż dotychczas. W schemacie organizacyjnym kierownictwa nowo powstałej instytucji biblioteka będzie odrębną komórką organizacyjną, w ramach której ujęte zostaną stanowiska, które w zakresie swoich obowiązków będą miały wszelkie sprawy związane z działalnością biblioteki i będą odpowiedzialne za funkcjonowanie i wypełnianie zadań określonych w przepisach ustawy o bibliotekach. Jednocześnie organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej, wychowanie przez sztukę, gromadzenie, dokumentowanie, ochrona dóbr kultury, tworzenie warunków do rozwoju folkloru, rozbudzenie zainteresowań, organizowanie imprez w ramach działalności ośrodka kultury będzie dalej rozwijane.

Nowo powstała (jedna) instytucja umożliwi planowanie rocznej pracy jako jednego podmiotu przy realizacji jednego budżetu, generującego niższe koszty administracyjne. Personel oraz mienie obu instytucji zostaną połączone, co pozwoli na funkcjonowanie jednej sprawnej obsługi finansowo-organizacyjnej. Swoista „centralizacja” określonych zadań i usług pozwoli na racjonalne i przejrzyste zorganizowanie procesów i procedur zarządczych oraz pozwoli uniknąć powielania tych samych czynności. Pozytywnym następstwem projektowanych zmian będzie odciążenie biblioteki od sprawozdań m.in. z kontroli zarządczej, monitoringu sprawozdawczego z zakresu ochrony danych osobowych, procedur i dokumentacji z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa informacji itp. Pozwoli to na większą koncentrację na celach statutowych instytucji, zaangażowanie w pracę z czytelnikami i poszerzanie oferty bibliotecznej. Ponadto wspólne, perspektywiczne planowanie umożliwi również podejmowanie działań rozwojowych, wdrażanie zmian, a także wprowadzenie i wypracowanie jednego elementu komunikowania się jednej instytucji ze społecznością i budowaniem jej wizerunku, w tym za pomocą np. mediów społecznościowych (dla przykładu na platformie społecznościowej *Facebook* profil Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach obserwuje 1900 osób, natomiast Gminną Bibliotekę Publiczną w Komprachcicach 715 osób – wg stanu na dzień 23.10.2025r.). Usystematyzowanie działań i priorytetów pod kątem skutecznych narzędzi informacyjnych i marketingowych ułatwi pogodzenie oczekiwań wobec instytucji kultury względem społeczności lokalnej, podnosząc niejako jej konkurencyjność (a przez to i efektywność) na rynku usług kulturalnych.

Wskazać należy, iż siedziby działających aktualnie instytucji kultury mieszczą się w niedalekiej odległości od siebie, niemalże w bezpośrednim sąsiedztwie (dzieli je jedynie budynek Publicznego Przedszkola w Komprachcicach) i połączone są m.in. poprzez jeden system ogrzewania. W najbliższym czasie planowany jest kolejny etap gruntownej modernizacji budynku zajmowanego przez Samorządowy Ośrodek Kultury w Komprachcicach, w efekcie czego powstanie przestronne, nowoczesne zaplecze infrastrukturalne dostosowane także do osób niepełnosprawnych, z przeznaczeniem na szeroko rozumianą działalność kulturalną. Poprzez planowane połączenie zmodernizowane pomieszczenia pozostawać będą także do dyspozycji biblioteki, która dzięki temu w swojej ofercie będzie mogła ująć przedsięwzięcia kierowane do szerszego grona odbiorców, także tych ze szczególnymi potrzebami, którzy aktualnie rezygnowali z oferty bibliotecznej z uwagi na bariery architektoniczne.

Podsumowując należy uznać, że połączenie zasobów Samorządowego Ośrodka Kultury w Komprachcicach oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Komprachcicach, dzięki efektowi synergii przyczyni się do skuteczniejszego działania oraz świadczenia wyższego poziomu usług dla mieszkańców i zapewnienia im bardziej różnorodnych form działania, nie powodując uszczerbku w ich statutowej działalności. Wykorzystując dotychczasowe doświadczenie, poprzez połączenie obu instytucji oferta będzie na pewno bardziej różnorodna i skierowana do szerszego grona odbiorców. Połączenie obu instytucji kultury pozwoli organizatorowi na bardziej elastyczne reagowanie na potrzeby lokalnej społeczności i stworzenie jednej, prężnie działającej instytucji kultury, która dzięki zmodernizowanej bazie architektonicznej i silnemu zespołowi pracowników zapewni mieszkańcom całej Gminy w sposób ciągły i niezachwiany dostęp do profesjonalnych usług w zakresie kultury i rozwoju czytelnictwa.